

Ing. Karla Foltisová

Nauka o podniku ~ 8. seminář

**SILESIA
UNIVERSITY**

**SCHOOL OF BUSINESS
ADMINISTRATION IN KARVINA**

Kalkulace

- Nejvýznamnější nástroj ekonomického řízení.
- Propočet nákladů, marže, zisku, ceny nebo jiné hodnotové veličiny **na výrobek, práci nebo službu případně na činnost nebo operaci** (kalkulační jednotici).
- Zobrazuje ve vzájemné souvislosti jak naturálně, tak hodnotově vyjádřenou jednotkou výkonu. Např. Kč/ks, Kč/litr ...

Účel kalkulace

- Přiřazení nákladů na kalkulační jednici. Za co náklady utrácíme?
Za produkt, službu, za zakázku ...
- **Přímé náklady** – přiřazení omezených zdrojů jednici výkonu nebo nákladovému středisku. *Např. náklady na materiál, mzdu.*
- **Nepřímé náklady** - přiřazení omezených zdrojů na koncová střediska. Nelze je přiřadit na jednici výkonu (využijeme kalkulační rozvrhové základny). *Např. nájemné, wifi atd.*

Kalkulační systém

- Soustava kalkulací v podniku, včetně vazeb mezi nimi.
- Metodicky sjednocuje celý podnik (v různých typech podniků různý obsah).
- V systému řízení nákladů alespoň **předběžné** a **výsledné** kalkulace.

Klasifikace kalkulací

Podle účelu jejich sestavení

- **Předběžná:** před vlastním výkonem.
- **Výsledná:** po skončení výroby/poskytnutí služby či zakázky.

Podle časového horizontu

- **Operativní:** hledisko věcné souvislosti nákladů a výkonů.
- **Strategická:** rozdělení omezených zdrojů, návratnost.

Podle předmětu kalkulace

- **Nákupní:** hledá nejvýhodnějšího dodavatele, materiál atd.
- **Prodejní:** hledá nejvýhodnějšího odběratele.
- **Výrobní:** kalkulace nákladů a ceny.

Postup kalkulace

- 1. Stanovení okruhu činností vyvolávajících náklady.**
- 2. Definice kalkulační jednotice (služba, činnost, zakázka ...).**
- 3. Přiřazení nákladů zvoleným činnostem podle nákladové analýzy, které musí respektovat vztah k výsledné kalkulační jednotici s cílem zachovat transparentnost nákladů.**
- 4. Sestavení vhodného kalkulačního vzorce (definice položek dle potřeb podniku), výběr vhodné metody a techniky pro rozdělení režijních nákladů a přiřazení kalkulačním jednoticím.**
- 5. Vazby na rozpočtování a plánování, tvorba ceníků a cenové politiky podniku.**

Postup tvorby kalkulace a ceny

Stanovení okruhů činností, vyvolávajících náklady
(mzdy, materiál, režie výrobní, správní, odbytová ...)

Volba druhů kalkulační jednice (předběžná,
výsledná, strategická, prodejní, výrobní ...)

* Přiřazení nákladů k aktivitám prostřednictvím jednic

* *Volba technik a metod*

* Tvorba kalkulačního vzorce

Cena

Kalkulační systém

- Jen znalost výrobních postupů umožní objektivně přiřazovat náklady s využitím principů kauzality (příčina a její následek).
- Použití kalkulací je do jisté míry svázáno s charakterem výrobního procesu.
- Neobjektivní vypovídací schopnost může mít negativní následky na hospodaření hodnoceného podnikatelského subjektu.

Kalkulace prostým dělením

- Pouze u jednodruhové produkce výrobků či nabídky služby.
- Vyrábíme jeden druh výrobků – Avast: jeden antivirový software.
- Poskytujeme pouze jednu službu – solárium.
- Náklady na jednotku n_j lze zjistit přímo vydělením nákladů N produkcí Q .

$$N_j = N \text{ áklady} / Q \text{ množství}$$

Všeobecný kalkulační vzorec

1.	přímý materiál	lak, železo, nakoupené polotovary
2.	přímé mzdy	mzdy dělníků, příplatek za práci dělníka v den státního svátku
3.	ostatní přímé náklady	mazivo na cnc stroj, odpis cnc stroje, údržba výrobních zařízení, přeprava nového stroje
4.	výrobní režie	školení na obsluhu cnc stroje, odměny mistrů
Σ (1.- 4.)	vlastní náklady výroby	
5.	správní režie	coaching managementu, elektřina na administrativní práce, školení účetních na nový SW, internetové připojení, mzda ředitele
Σ (1.- 5.)	vlastní náklady výkonu	
6.	odbytové náklady	balení zboží, manipulace ve skladu hotových výrobků, podpora místního fotbalového týmu, provoz reklamačního oddělení
Σ (1.- 6.)	úplné vlastní náklady výkonu	
7.	výsledek hospodaření	zisk
Σ (1.- 7.)	cena	

Jdeme si to zkusit na
příkladech

Have a Nice Day!

